

Gospodarstvo.

Preveč razsodno je naše ljudstvo, da bi čitalo list »Domovina«, ki z vso vneto zagovarja centralizem, ki je požrl že na stotine milijonov slovenskega denarja. Naše ljudstvo se predobro zaveda, da je »Domovina« tisti list, ki sramoti in pluje na katoliško vero in tepe lastni narod z neznosnimi davki. Kako neumen in kratkoviden bi pač moral biti človek, ki bi čital to gnušobno, glasilo brezverske, liberalne gospode, katero se ljudem vsiljuje kot židovsko blago. Imena naših dobrih hiš si ne pustimo oskrunjevati s takšno gnojnico, kot je »Domovina«. Zato zakličemo: »Domovina« v naših poštenih hišah nima prostora in ga nikoli, nikdar ne bo imela! Rečemo le eno: SLS je edina, ki je dosledno zastopala koristi Slovenije, ki slovenskega programa ni nikdar zalajala, zato ostanemo zvesti svoji SLS, voditeljici slovenskega naroda in njenemu glasilu »Slovenskemu Gospodarju«. V znak, da Polešani nočemo in ne maramo centralistične, brezverske »Domovine«, je »Slovenski Gospodar«, katerega število je poskočilo od lanskih 35, letos na 55 in to samo pri Katoliškem izobraževalnem društvu. Društveni dobivajo list pod skupnim ovitkom, a tudi zasebno. S pošto primaha lepo število »SLS Gospodarja« k nam na Polešak. Ne čudimo se, ako celo dosedanji domovinovci naročujejo »Slovenskega Gospodarja«, a »Domovino« pa odpovedujejo. Da, res, kakor pravi stari rek: da je lastna izkušnja, najboljša šola.

Sv. Urban pri Ptuj. Minulo je čez šest tednov, odkar si je občina Derstelja obekla žalno obleko za rajam dolgoletnim občinskim odbornikom in dobrotnikom Francem Sever. Za žalostjo mora tudi veselje biti. Naše županstvo si je omislilo potrebno prenovljenje zastarelega občinskega križa pri občinski cesti in hiši rajnega, krščansko-vestnega župana gospoda Josipa Kajserberger. Občinska zbirka je pokazala veliko dobrodušnost male zavedne občine in drugih dobrotnikov. Domači obrtniki so dobro izvršili svojo nalogo. Kar se pa tiče lepega kiča v vencih itd., je posebna zasluga in čast dekletom za trudapolno delo. Vsak mimoidoči popotnik naj se spominja cestnega križa in lepega napisal! Največja zahvala za ta krščanski spomin spoštovanim gg. županu in sinu J. Bezjak. — Iz naše občine gresta prihodnje dni dva prvonabornika k vojnkom. Da bi se zdrava in vesela spet vrnila v domači rojstni kraj!

Sv. Marjeta nize Ptuja. Za Veliko noč smo dobili k večini naših hiš gostobesedno in zloglasno »Domovino«. Vendar se temu listu ni dalo mesta na naših kmečkih mizah, da bi nam s svojo nečedno in strupeno pisavo ne kvaril teka ob praznikih. Rajše smo prebrali našega starega učenika in prijatelja, našega olepšanega »Slovenskega Gospodarja«, ki je v novi obleki kaj mičen. Drugače smo praznike veselo preživeli. Mir nam je kalilo le nekaj duševnih revčkov s svojim neumnim streljanjem, ki je doseglo višek na velikonočni pondeljek pri pozni sv. maši. Bog daj tem norcem pamet, oblastva pa bolj občutljivo kazni, potem bo de že bolj mirno prihodnjic. Drugih nesreč ni bilo, razen, da je par pletenic z blagoslovom se kotalilo po zemlji vsled prehitre hoje domov. Pa take reči se godijo skoro vsako leto.

Gornja Radgona. Na velikonočno nedeljo zjutraj so proizvajali na našem cerkvenem koru J. Reismannovo instrumentalno sv. mašo. Skoda, da je gospod Cirič, ki je imel največje veselje s tem delom, moral ta teden ležati v bolnici. — Naročili smo dva nova zvona pri mariborskem »Zvonoglasu«. Največji bo pel glas »h« in tehtal 2216 kg; prvi za njim pa bo imel glas »dis« in nosil teže 1092 kg. Trdno upamo, da bomo imeli potrebni kapital kmalu skupaj. Vsak bo skrbel, da, kakor hitro mogoče prinese prispevek, ki ga je obljubil. — Na romanje v Lurd sta se podala kaplan Sovjic in kleparski mojster Laučič. — Glavno trafiko je prevzela Gospodarska zadruga. To je neprijeten poper za Korošca, ki je imel poprej glavno zalogo tobaka. Saj se še spominjamo, da je ta gospod zahteval, da občina od Gospodarske zadruge ne sme ničesar kupovati; sedaj pa sme Gospodarska zadruga prodajati to, kar je bilo Korošec odvzeto! In še drug poper! Korošec je zahteval, da mora Laučič iz opekarne. Sedaj pa so občinski možje naprosili tistega, ki so ga poprej na nekavalirski način odslovili, da gre zopet nazaj v službo. In Laučič je postal nadzornik opekarneškega podjetja v Borecih. Ravnatelj Markovič, čigar poslovanje smo v tem listu javno ožigosali, so demokrate sami odslovili. Za nas je to zadostno zadoščenje. — Živinozdravnik dr. Lobnik je baje prestavljen v Beograd. Centraliste v centru! Resnici na ljubo pa moramo zabeležiti, da je bil gospod Lobnik ljudstvu naklonjen in postrežljiv. — Polička občina se zelo trudi, da kmalu postavi novo občinsko kapelo. Pridnim in zavednim odbornikom želimo, da se njihovi načrti kmalu uresničijo. — Časopisna agitacija krajevne organizacije SLS kaže lepe uspehe. Dosedaj imamo že okrog 50 novih naročnikov »SLS Gospodarja«. Vseh skupaj bo s starimi vred blizu 200. Med novimi naročniki sta se najbolj odlikovali črešnjevski in polička občina; med starimi pa nosi zastavo ivanjševska občina. Naj se izkažejo še druge občine, od katerih zankrat še nimamo odmeva. Med novimi naročniki »Domovine« pa je nekaj takih, da jih bomo javno razglasili, ako se pravočasno ne spametujejo. Tudi med šolarji imamo razširjeno dobro časopisje. Imamo do 100 naročnikov »Angelčka« 20 »Vrtecev«, 30 »Zamorčkov«, 70 misijonjskih koledarčkov in 10 »Katoliških misijonov«. Naj za danes poročamo še to, da je Posojilnica na prošnjo Prosvetnega društva dala povečati gledališki oder, da bomo lahko nastopali tudi z večjimi prireditvami.

St. Pavel v Savinjski dolini. Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustil dne 30. marca za vedno naš obče priljubljeni župan in načelnik krajnega šolskega sveta, posestnik gospod Franc Kač iz St. Lovrenca, star šele 46 let. Bil je vojni invalid, tihega, mirnega in odkritega značaja, zato je bil splošno priljubljen in spoštovan. Za procvit obširne občine špavelske si je stekel mnogo zaslug, za kar mu bo ohranil vsak občan hvaležen spomin! Bodi mu lahka domača gruda špavelska; preostalih pa naše iskreno sožalje!

Sv. Jedert nad Laškim. Zvitri marec nam je spravil pod grudo 42 letno Ivano Marinko, bivšo veleposestnico v Rečici. Na posestvu je zdaj njena pastorka Marija, omožena Golouh. Umril je tudi vrli mladenič Josko Grešak, pd. Piškurjev, star 22 let; imel je razširjeno srce, iskal je leka po bolnicah, a ni mu bilo pomoči. Nekaj otrok je imelo vnetje prsišne slinavke ali mumps, a umrli n obede. Gospodarsko lezemo naprej v dolgove po razmerju, kakor lezejo lesne in živinske cene nazaj. Kdor nima postranskega zasluga, n. pr. pri rudniku, gre skoro vsak rakovo pot.

Srednja vinarska in sadjarska šola v Mariboru sprejme dne 1. maja 1926 praktikante (vajence) za enoletno praktično šolo. Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola, telesna sposobnost. Sprejemajo se kmetski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti dobivajo stanovanje in hrano v zavodu brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1926—27 kot redni učenci, kakor tudi pri podelitvi brezplačnih mest za revne učence v slučaju ubožnosti. Bivši praktikanti so potem navadno najboljši redni učenci. Lastnoročno, na celo polo pisane in kolkovane prošnje (kolek 5 in 20 din.) za sprejem praktikantov je pošiljati direktorju srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 20. aprila 1926 s sledečimi prilogi: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o nrvnosti, v slučaju ubožnosti pa tudi 5. premoženjski izkaz ali spričevalo ubožnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno. Vsi drugi pogoji za sprejem so razvidni iz tiskanege prospekta (uredbe s programom), katera tiskovina se pošlje zanimancu proti nakazilu 5 dinarjev v gotovini. Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razpisa.

Licencovanje plemenskih bikov v okraju Maribor desni breg za leto 1926. V smislu odloka velikega župana mariborske oblasti z dne 16. januarja t. l. plemenskih bikov za okraj Maribor desni breg. V se je vršilo dne 13. in 15. marca t. l. licencovanje licencovalni komisiji so bili gg.: zastopnik velikega župana inž. B. Wenko, oblastni živinorejski referent Martin Zupanc, sreski veterinar P. Miklavčič, sreski ekonom Anton Šega, distriktni načelnik Srečko Robič in živinorejski župni načelniki Alojz Glaser ml., Leopold Habjanič, Alojz Sel, Franc Dobaj, Alojz Faleš, Franc Godec; mariborski okrajni zastop, ki je imel vse predpriprave za licencovanje, je zastopal višji oficijal g. Alfred Hirschmugel. Licencovanje se je vršilo dne 13. marca v Mariboru in v Slivnici, dne 15. marca pa v Sv. Lovrencu na Pohorju in v Rušah. Dogon bikov po številu ne odgovarja povsem zahtevam, ker je krav in telic okrog 4000, poprej in letos licencovanih bikov pa skupaj le 35. Kakovost prignanih plemenjakov je v toliko napredovala, da je letos število marijadorcev — posebno čistokrvnih — dokaj višje kot lani. To velja tudi za Sv. Lovrenc na Pohorju. Reja v splošnem zadovoljiva. V bodoče je treba živinorejo zboljšati z nakupom plemenjakov marijadorske pasme. I. državno nagrado v znesku po 500 dinarjev sta bili priznani pašniški zadrugi Limbuš-Ruše in g. Franciški Möschl v Račah. II. državno nagrado v znesku po 400 dinarjev so dobili gg. Anton Silhan v Sv. Lovrencu na Pohorju in Fr. Pingušt v Gorici. Nagrade okrajnega zastopa v Mariboru pa so bile podeljene: po 200 dinarjev: upravitelju Sv. Pavel v Limbušu, Srečko Robič v Limbušu, Martin Unuk v Hotinji vasi, Jakob Švajcar v Kumenu. Po 150 dinarjev: Martin Kobale v Ješenih. Po 100 dinarjev: upraviteljsvo kn.-šk. posestva v Betnavi, upraviteljsvo grofa Meran v Vrhovem do lu, Simon Plečko v Račah, Jakob Urban v Lehnu pri Ribnici, Matija Blaže v Cizžatu, Josip Jug v Rušah, Matija Divjak v Orehovi vasi, Marija Šlamberger v Zrkoveah, Miha Novak v Podovi, Ludvik Rečnik v Spodnjih Hočah. Po 50 dinarjev: Ivan Sagaj v Pobrežju, Andrej Vogrinec v Lehnu pri Ribnici, Ivan Marin v Bezeni, Franc Pristovnik v Radvanju, Josip Greif v Račah, Josip Bandur v Sv. Marjeti na Dravskem polju, Alojz Kacjan v Zrkoveah. Vzrejevalna na grada po 50 dinarjev je dobilo upraviteljsvo grofice Alberti v Limbušu. Za prigon bikov so se dovolila sredstva iz mariborske okrajne blagajne skupno 12 posestnikom bikov.

Obrtno-gospodarska razstava v Ormožu. V Ormožu se je dne 25. marca na velikem sestanku obrtnikov in kmetovalcev sklenilo, prirediti meseca avgusta t. l., med 8. in 15., obrtno-gospodarsko razstavo ormoškega okraja in sicer po sledečem sporedu: v nedeljo, dne 8. avgusta, otvoritev obrtne, v sredo, dne 11. avgusta, vinske, v četrtek, dne 12. avgusta, konjerejske in v petek, dne 13. avgusta, govedorejske razstave. Obrtna razstava bo obsegala vse prostore meščanske šole, vinska se bode vršila v dvorani gostilne Skorčič, konjerejska in govedorejska pa na sejmišču v Ormožu. Cela prireditev je v rokah strokovnjakov in uglednih mož ormoškega okraja ter bo pokazala v vseh gospodarskih panogah, kaj more ormoški okraj. Ze danes opozarjamo vse obrtne in gospodarske kroge širom naše države na to prireditev, ki bode tako glede obrtnih izdelkov, kakor glede rujnega ljutomercana, tako tudi glede konjereje in živinoreje na višku ter prosimo, da se na to razstavo ozira pred vsem celokupna Slovenija ter za navedene dneve ne prireja nobenih drugih sličnih prireditev!

Poučno predavanje v Šoštanju. V nedeljo, dne 11. t. m., bo imel novi živinozdravnik g. Nardin takoj po rani službi božji pred Društvenim domom poučno predavanje o cepljenju domačih živali zoper kužne bolezni. Kmetijska podružnica za Šoštanj in okolico vabi vse gospodarje in gospodinje, da se tega občekoristnega predavanja udeležijo.

Naš izvoz v letu 1925 je znašal 4.398.466 ton v vrednosti 8904.54 milijona papirnatih dinarjev, odnosno 783.35 milijona zlatih dinarjev (v letu 1924

3.915.700 ton v vrednosti 9538.77 milijona papirnatih dinarjev, odnosno 671.27 milijona zlatih dinarjev). Torej več za 482.766 ton v vrednosti 112.07 milijona zlatih dinarjev. Vrednost izvoza v papirnatih dinarjih pa je manjša zaradi 24.89odstotnega porasta dinarja v l. 1925.

Stanje posevkov v naši državi. Po podatkih ministrstva za kmetijstvo in vode za februar je bilo splošno stanje ozimine dobro. Kasneje posejana ozimina je ponekod trpela zaradi česte slane. Proti koncu meseca so kmetovalci pripravljali zemljo za jaro setev ter sejali oves, jari ječmen in drugo. Na sadnem drevju se je pozavilo mnogo škodljivcev, zlasti krvava uš. V nekaterih krajih mostarske in splitske oblasti se je pozavila žitna mušica. Poljske miši je mnogo v osiješki in ljubljanski oblasti. Stanje živine je bilo v februarju povoljno. Krme je dovolj. Živinske bolezni se pojavljajo le mestoma.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 56 din., avstrijski šiling 8 din., italijanska lira 2.28 din., angleški funt 276 din., francoski frank 2 din., čehoslovaška krona 1.68 din., švicarski frank 10.95 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.14 centimov.

SUPERFOSFAT.

(Konec.)

Proizvaja se superfosfat v kemičnih tvornicah iz kosti in iz fosfatnih rud. Iz kakega materiala se napravlja, po tem razlikujemo kostni in rudninski superfosfat. Fosfati sirovin, iz katerih se izdeluje, se zmešajo z žvepleno kislino, katera razkroji nerazkrojne fosfate teh sirovin v raztopljivi fosfat superfosfata. Zato je razumljivo, zakaj je superfosfat po vsebini fosfata dražji kot kostna moka. Ista namreč vsebuje veliko več fosfatov (do 26%); nje fosfat je pa počasni delujoč; med tem ko superfosfat z 16—18% fosfata učinkuje hitro. Plača se torej dražje hitro učinkovitost, ker se radi te izdan denar tudi hitreje vrne.

Pri superfosfatu je treba paziti na to, koliko on vsebuje v vodi raztopnega fosfata. Rudninski vsebuje istega 16, tudi do 18%; kostni pa 18%. Razen tega mora biti superfosfat suh in v drobnem prahu. Vlažen superfosfat se da težko trositi, razen tega je tudi težji.

Posebno priporočljiv je superfosfat za težke zemlje, ker v teh ga vlaga razrde. Da se pa uporabiti tudi na drugih zemljah. Da se dobro zmeša z zemljo, kar je tudi predpogoj hitrega učinkovanja, se mora, ko se je potrosil, podbrantati, podextirpirati, tudi plitv podorati. Trosi se par dni pred setvijo, se da torej pri pripravljanju polja za setev lahko brez posebnih del spraviti v zemljo. Na že zasejana, oziroma poraščena polja in na travnike se da sipati, dokler ne začno rastline odganjati. Razen tega je superfosfat izborno gnojilo za vse one rastline, od katerih pridelujemo zrno (žita, stročnice, koruza). Fosfate rabi namreč rastlina posebno za oblikovanje zrna, da isto izgleda polnejše, poleg tega pospešujejo fosfati zorenje pri žitih, katera bi imela vsled preobilice dušičnate hrane polegati, delujejo proti poleganju. Poleg tega je superfosfat prikladen za vse hitro rastoče rastline (pesa i. dr.). Prikladen je tudi za detelje, ker da kakovostno boljše krmo. Trosi se ga prohektar 200—300 kg, pa tudi več.

Najmočnejše deluje superfosfat v prvem letu, deluje pa nekoliko tudi v drugem letu še. Ako se ga potrosi nekaj več kot navadno, tedaj pride ta višek vsose v prid rastlinam, ker zemlja vpija vase fosfate tako, da jih vlaga, ki pronica skozi zemljo, ne more spirati v globokejši plasti, kjer bi ne bili več dostopni rastlinskim koreninam. Ako je zemlja posebno revna na fosfatih, se da tudi z močnejšim gnojenjem s superfosfatom temu odpomoči.

Mešati se ne sme superfosfat niti z apnenim dušikom, niti z Thomasovo žindro, apnom, apnencem. Iapornjem, ker bi namreč apno v teh gnojilih se spajalo s topljivim fosfatom superfosfata, tako da bi ta fosfat postal težko razkrojljiv, in bi bil radi tega oni denar, za katerega je superfosfat radi topljivosti fosfata dražji, le zavržen. —

V krasni Logarski dolini,
bil v veseli sem družini,
tam prelep je zavičaj
in najboljši »BUDDHA« čaj!

MALA OZNANILA

Službo išče ženska srednjih let, zna dobro kuhati, ter raz- izučena, išče delo. Naslov se ume vsa gospodinjska in vrt- izve v upravi. 460 2-1 narska dela. Naslov Ana Tuš, poštroležeče, Sv. Lenart v Sl. Kovaškega učenca sprejemem, goričah. 499 ki ima veselje do te obrti; z dobro šolsko predizobrazbo, iz poštene hiše, drugo po dočedna se da za svojo. Naslov Ana Tuš, poštroležeče, Sv. Lenart v Slov. goričah. 500 pri Zidanem mostu. 491 2-1

Deklica 4—10 let stara se sprejme za svojo. Naslov v upraviteljsvo. 490

Vrtnarja za zelenjavo, izveč- ban tudi v sadjarstvu, izvrst- no samostojno moč, sprejme grajsko oskrbnitvo Novi- grad, Dobrna pri Celju. 455

Sirote brez staršev, pozor! — Sprejme se 14 letno dekle brez staršev in brez vseh sorod- nikov čedne zunanosti, kato- liške vere, pošteno, za 1 leto na poskušnjo. Po preteku 1 leta pa za svojo, ako bude ugajala. Pride v lep kraj Sa- vinjske doline. Ponudbe na upravo pod št. 451.